

47 . Nufăru | Județ: Tulcea | Punct: Cetatea romano-bizantină | Anul: 2011

Anul: 2011

Cod RAN: 161062.10

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: exploatare/carieră, tip neprecizat, amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Oana Damian, Adelina Darie, Valentin Dumitrașcu, Daniel Lucian Ene, Radu Olteanu, Andra Samson, Aurel Stănică

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București, Muzeul Național de Istorie a României, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea

Raport

Cercetările arheologice derulate în campania 2011 în cetatea bizantină situată în intravilanul localității Nufăru s-au concentrat în regiunea nordică a promontoriului pe care se desfășoară așezarea, în punctul Trecere bac (încă proprietatea Enache Șinghi), reprezentând o zonă complexă din punct de vedere arheologic, incluzând un tronson din cortina nordică a fortificației bizantine și instalația portuară a acesteia, cu necropola și locuirea medievală care le suprapun.

La est de zona înglobând instalația portuară a cetății bizantine, descoperită în 1999, a fost cercetată în campaniile 2002, 2004-2010 o suprafață de circa 300 mp, menită a pune în evidență elementele de fortificație adiacente debarcaderului, precum și o serie de complexe funerare și de locuire ulterioare³. Campania 2011 a urmărit continuarea cercetării necropolei și a nivelului de locuire care o suprapune în cadrul S 8.

Din punct de vedere stratigrafic, campania 2011 în punctul Trecere bac a confirmat achizițiile științifice anterioare privind depunere de pământ cenușiu prăfos în care au fost descoperite gropi menajere conținând fragmente osteologice animale și fragmente ceramice din sec. XIII, complexe care secționază nivelul în mormântărilor încadrat între a doua jumătate a sec. XI și prima jumătate a sec. XIII.

În privința complexelor funerare cercetate în 2011, acestea se caracterizează prin aceleași aspecte de rit și ritual definind necropola cercetată în campaniile anterioare, localizată în zona nord-estică a promontoriului nufărean (Piatră/km 104 și Trecere bac). Complexelor funerare cercetate în campaniile 1999-2002 și 2004-2010 li se adaugă încă 61 descoperite în cadrul S 8, necropola totalizând actualmente 307 morminte. Orientarea mormintelor este vest-est. În general s-a practicat înhumarea individuală, într-o serie de cazuri fiind vorba de morminte duble, reînhumări și deranjamente, produse fie de înhumări ulterioare, fie de nivelul de locuire care suprapune necropola; există o serie de situații de suprapuneri ale complexelor funerare de către complexe de locuire, ceea ce a dus la distrugerea complexelor funerare, din care s-au putut identifica doar părți din schelet. Gropile mormintelor au fost săpate în pământ cenușiu prăfos. Scheletele apar în decubit dorsal, cu craniile în poziție normală sau așezate fie pe partea dreaptă, fie pe cea stângă, cu brațele așezate în diverse poziții, cu picioarele întinse, uneori ușor deranjate. În cazurile în care s-a putut observa poziția antebrațelor, s-au înregistrat cele patru variante cunoscute, pe lângă corp, pe bazin, pe abdomen ori pe umeri, cu subvariantele lor. Inventarul funerar, prezent doar în patru complexe, este reprezentat de piesele de podoabă și de port frecvent întâlnite în necropolele epocii (verigi și aplici de bronz, mărgelile de sticlă și os, năsturași globulari de bronz). Zona necropolei este suprapusă de un nivel ocupațional, reprezentat în 2011 prin nouă complexe de locuire, două locuințe cu vetre simple și șapte gropi menajere, de formă circulară, cu diametre cuprinse între 1 și 3 m și adâncimi cercetate de 1-1,50 m, conținând ceramică

fragmentară, oase și solzi de pește, cărbune, obiecte mărunte (un tipar, fusaiole, cârlige de undiță, cataramă, obiecte diverse de bronz și fier, brățări fragmentare de sticlă, o cruciuliță de bronz, reprezentând eventual un inventar de mormânt deranjat, monede de bronz).

Se remarcă, la fel ca în campaniile anterioare, marea adaptabilitate a locuitorilor din vechime, atât în privința utilizării stâncii pentru realizarea fortificației și amenajarea necropolei, precum și referitor la schimbarea rapidă a statutului zonei, de la rolul de spațiu fortificat și de acostament la acela de zonă funerară și apoi de locuire. Se impune continuarea cercetării până la finalizarea ei, urmată de conservarea și punerea în valoare a unui ansamblu important pentru istoria așezărilor fortificate de la Dunărea de Jos.

Informații suplimentare online

[Raportul 4750 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
